

Les pensions, un dret, no un privilegi

El relat de les pensions és un relat interessat al qual sovint donen forma els que les veuen com un negoci. Així, quan se'ns parla de demografia, quan, mitjançant l'esgotament del fons de reserva, se'ns pretén convèncer que el model no és sostenible, al darrere hi ha, amagada, una estratègia de privatització que intenta treure profit d'un dret que els treballadors i les treballadores hem conquerit amb molts esforços.

Qui construeix el relat és profundament al·lèrgic a dos conceptes que són a la base del nostre sistema de benestar: el repartiment i la solidaritat. Repartiment entre qui guanya més i qui guanya menys, mitjançant la fiscalitat, però també entre generacions, mitjançant un model de pensions amb el qual els que treballen atenen les pensions dels que ja s'han jubilat. La clau no rau, així, en la despesa, que garanteix un dret consolidat a la nostra Constitució, en la qual es parla de *suficiència econòmica* (art. 50), sinó en els ingressos. L'estabilitat i la qualitat d'aquests són les que faciliten que el sistema funcioni i sigui sostenible en el temps, i el seu fonament no és altre que l'ocupació de qualitat.

El preu de la precarietat

La precarietat al mercat de treball, mitjançant baixos salaris, temporalitat, parcialitat, informalitat (becaris, practicants...), feina penosa i riscos injustificables, es trasllada i soscava, dia a dia, la robustesa i la viabilitat del nostre estat del benestar. Amb unes vides laborals que comencen, en la major part dels casos, amb el peatge de la precarietat, que es desenvolupen cada vegada més entre la intermitència i la insuficiència d'ingressos, i que massa sovint acaben abans que toqui —perquè, incapaçs de valorar l'experiència, molts empresaris pretenen estalviar-se l'antiguitat—, el sistema es deteriora gradualment. És el model de competitivitat que prioritza els baixos salaris el que arronsa, empobreix i amenaça la sostenibilitat de l'estat del benestar, i, amb ell, el futur de les nostres pensions. És la ideologia d'actors financers internacionals com l'FMI, però també d'alguns partits i de la patronal, la que marca el relat hegemònic i pretén condicionar l'exercici dels nostres drets: en la nostra vida laboral, quan se'ns vol negar l'accés a una ocupació de qualitat, i quan deixem de treballar, quan s'impedeix que gaudim d'una pensió que ens permeti una vida digna.

Davant de l'ofensiva que estem enfrontant en l'àmbit de les pensions, amb l'empobriment dels pensionistes, i davant de la devaluació de les condicions salarials i laborals que s'imposen al mercat de treball, hem de valorar el que és el fonament del nostre estat del benestar: la solidaritat. Contra el discurs insidiós dels "privilegis" de qui té una pensió o, fins i tot, una feina, defensem la centralitat dels drets a la nostra societat. El dret a una ocupació

És el model de competitivitat que prioritza els baixos salaris el que arronsa, empobreix i amenaça la sostenibilitat de l'estat del benestar

de qualitat des de la incorporació dels joves al mercat de treball. El dret a unes condicions i uns salaris dignes al llarg de la nostra vida laboral. El dret a una pensió que ens permeti viure quan arribem a l'edat de jubilació.

Enemics del sistema de pensions

Avui l'amenaça sobre les pensions no està situada en la demografia, on no sobren anys de vida, sinó que manquen polítiques socials i familiars. El repte central al qual hem de fer front és un altre: hem de fer front a la devaluació permanent del mercat laboral. La principal amenaça a les pensions és la beca dels joves que no cotitzen, les hores que no treballa qui, de manera involuntària, té una feina parcial. La discriminació que comporta la bretxa salarial, la rotació i la temporalitat de qui, tot i intentar-ho, no pot treballar tot l'any, la jubilació anticipada a què s'han d'acollir les persones que han estat esgotades per la monotonia i la feina penosa. Tots aquests són els principals enemics d'un sistema de pensions just i estable en el temps. És hora que tots hi fem front, tots nosaltres plegats. ■ Ricard Bellera